

83 . Galați | Punct: cartier Dunărea, Micro 20, zona bl. C7-F1 | Anul: 2006

Anul: 2006

Cod RAN: 75105.02

Perioade: Antichitate

Epoci: Epoca romană timpurie

Tipuri sit: tip neprecizat

Categorii sit: Domestic, Religios, ritual și funerar

Autori: Niculina Dinu, Mihaela Denisia Liuşnea

Instituții: Muzeul Brăilei, Universitatea "Dunărea de Jos", Galați

Raport

Cercetările arheologice preventive întreprinse de UDJ Galați, în perioada 1 aprilie 2006 - 20 august 2006, în baza contractului nr. 454/2006, semnat cu Parohia romano-catolică « Sf. Ioan Botezătorul » din Galați, în calitate de finanțator și beneficiar al lucrărilor, au avut ca obiectiv investigarea unei zone de 800,83 mp., aflată în aria rezervației arheologice Cartierul Dunărea Galați, Micro 20, zona blocurilor C7-F1, în vederea descărcării de sarcina arheologică. În perioada 2-21 iulie, la cercetările arheologice au participat și studenții Facultății de Istorie și Filosofie, precum și cei ai Facultății de Științe administrative, Filologie și Istorie Filiala Cahul.

Terenul de la adresa de mai sus se află în limita rezervației arheologice romane Galați - Cartier Dunărea, fiind situat în zona situl arheologic punct "Cartier Dunărea". Pentru spațiul care intră în rezervația arheologică Cartier Dunărea cercetarea arheologică preventivă a condus la stabilirea exactă a limitei sudice a acestei rezervații și a evidențiat prezența în această suprafață a trei morminte de incinerare, distruse însă în totalitate de nivelările pe terasă, realizate în urmă cu peste douăzeci de ani.

În perioada desfășurării cercetării, am trasat și decopertat trei secțiuni cu dimensiunile 15 x 3 m (SI/2006) și 10 x 2 m (SII/2006 și SIII/2006), în care s-a lucrat până la ad. de 1,20-2 m, ceea ce a permis surprinderea situației arheologice în perimetrul protejat.

S-a realizat cercetarea arheologică manuală, conform standardelor și procedurilor arheologice în vigoare, a terenului pe care urmează să se construiască cantina, grădinița și să fie amenajate spațiile de joacă pentru copii, iar mărturiile arheologice identificate (fragmente ceramice și osteologice), au fost studiate integral, astfel încât să existe certitudinea că nu vor fi afectate de viitoarele construcții. Prin cercetarea arheologică a fost posibilă delimitarea exactă a limitei sudice a necropolei romane. Terenul este acoperit cu un strat gros de 0,5-1,50 m de pământ răvășit puternic și gunoaie, resturi provenind de la dezafectarea unor grădini de zarzavat și garaje la suprafață și foarte frământat până la o adâncime de cca. 0,80 - 1 m. ca urmare a amenajărilor din anii '70 ai sec. trecut, când terasa a fost lătită, prin prelungirea botului ei deasupra albiei majore a Siretului, și prin nivelarea apoi a unui strat gros de moluz și resturi de materiale de construcții, provenind de la șantierele blocurilor din jur, precum și a pământului scos din fundațiile acestora.

Raportul nostru prezintă rezultatele cercetărilor, incluzând descrierea secțiunilor și a suprafețelor de lucru, stratigrafia, complexe funerare și ilustrația corespunzătoare. Raportul mai cuprinde documentația topografică și fotografică inclusă în anexe.

Situl este amplasat pe marginea sudică a Platoului Țiglina, care este în fapt o terasă înaltă în zona de confluență a Siretului cu Dunărea, în extremitatea sudică a municipiului Galați, după cum se poate observa pe imaginea satelitară. Marginea sud-vestică a acestei terase se termină cu un versant abrupt, de cca. 40 m altitudine. Cum roca suport este de tip sedimentar, loess, procesele de pluviodenudare au modelat puternic versantul, care prezintă ogașe, ravene și râpe. În lipsa vegetației sau a unor amenajări corespunzătoare, muchia terasei cu care se termină porțiunea de platou pe care se află situl este în continuă retragere.

În zona în care s-au desfășurat cercetările prezența grădinilor de zarzavat și a bateriilor de garaje, au afectat puternic stratigrafia până la cca. 1,50 m în zona garajelor. În partea sudică a perimetrului ce urmează a fi investigat se află un taluz - o râpă de desprindere, a cărui pat de alunecare avansează datorită surplusului constant de apă, rezultat din udarea grădinilor, periodic de proprietari și a suportului - argila.

Primele cercetări în zonă au fost realizate în deceniul opt al sec. trecut, când au fost identificate un castellum de pământ¹ roman, aflat la cca. 1 km est distanță de castellum-ul de pe promontoriu Tirighina, Bărboși², Galați, precum și a unei necropole birituale romane³. În ultimii doi ani au mai fost efectuate două sonde în fortificația în cauză, fiind secționată latura nordică în anul 2002⁴ și cea vestică în anul 2003⁵. Aceasta a fost considerată ca fiind inclusă în sistemul defensiv din Sudul Moldovei, alături de castellum-ul de la Bărboși, care a reprezentat un cap de pod la Dunăre, în fața fortificației de la Dinogetia (Garvăn)⁶.

În ultimii 30 de ani, suprafața care a făcut obiectul cercetării noastre a fost puternic afectată de diverse intervenții, nivelări repetate, prezența unor gospodării și anexele aferente, apoi grădini de zarzavat și livezi, garaje, șanțuri, gropi menajere, canale de aducție a apei pentru irigații, garduri, beciuri, barăci și alte construcții improvizate, care au avut ca rezultat modificarea morfologiei reliefului.

Pentru cercetarea obiectivelor arheologice a fost necesară dezafectarea construcțiilor, grădinilor și gardurilor, lucrările durând două luni (februarie-martie 2006).

Cercetările arheologice preventive au fost reluate în anul 2004 de către Liviu Petculescu și colaboratori, care au cercetat fortificația de pământ și au identificate 5 morminte de înhumare și 2 morminte de incinerare⁷.

Ne-am propus să identificăm posibile complexe arheologice funerare, aparținând necropolei romane și să delimităm spațiul necropolei aflată în Cartierul Dunărea Galați.

În campania din 2006, întreaga zonă a fost cercetată prin deschiderea a trei secțiuni stratigrafice realizate manual, în profilul cărora se pot observa foarte bine două straturi principale de pământ amestecat cu resturi de materiale de construcții și loess, aparținând unor intervenții contemporane, lucrări de nivelare și terasare. Secțiunea a treia a fost apoi completată de o suprafață suplimentară, deschisă în dreptul primei case, spre NNE, în care au fost descoperite urmele gropilor a ceea ce par trei morminte de incinerare. Din păcate, lama buldozerului, folosit în anii 70 pentru nivelări, a intrat până la 0,80 m adâncime spre margine platoului și până la 0,70 m adâncime spre capătul nord-estic al acestuia, astfel încât a distrus complexele funerare în totalitate.

Prin intermediul secțiunilor SI și S II s-a putut observa că întregul platou, al terasei Țiglina, a suferit modificări în urma lucrărilor de nivelare, realizate în același moment, fiind acoperit de două straturi continui de loess și respectiv pământ amestecat cu resturi de materiale de construcții și diverse deșeuri provenite de la dezafectarea construcțiilor provizorii, la începutul anului 2006. Straturile de depuneri sunt mai consistente spre interiorul terasei și mai subțiri în grosime spre marginea terasei, care a fost modelată, la rândul ei prin împingerea pământului cu buldozerul. Lama acestuia din urmă a ajuns, în unele porțiuni, până la adâncimea de 0,70-0,80 m, după care au fost împrăștiate și nivelate mormanele de moluz și argilă rezultate din activitățile șantierelor din imediata apropiere, după cum o dovedește prezența materialului arheologic aflat în poziție secundară, în afara contextului arheologic obișnuit și distrugerea integrală a complexelor funerare surprinse în secțiunea SIII. Practic, spațiu cercetat se află la cca. 50 m de blocuri de locuințe construite acum douăzeci de ani.

SI/2006

Dimensiuni: 15 x 3 m. Adâncimea medie de săpare 1,80 m, admax 2,20 m.

Localizare: zona sud-estică a platoului, pe platou.

Orientare: aprox. E-V

Descriere: Pe profilele secțiunii s-au putut urmări urmele nivelărilor din anii 70 ai sec. trecut. În capătul V, în caseta 5, caroul C, la ad. de 0,68 m, la 0,30 m de profilul nordic și 1,18 de profilul vestic, a apărut o toartă de amforă romană, alături de minuscule fragmente ceramice provenind dintr-un alt vas, imposibil de reconstituit măcar parțial și de fragmente osteologice provenind de la un animal (un fragment de vertebră, o

coastă), aflate într-o avansată stare de descompunere, datorită umezelii mari din sol. Fragmentul de amforă, toarta este din pastă fină de culoare cărămidie, cu particule de nisip, ceramică pisată, cărbune, oxizi de fier, având diametrul de 3,5 x 2,5 cm, ovală în secțiune, cu două șanțuri mediane longitudinale adânci de cca. 0,5 cm la distanță de cca. 2 cm unul de altul. Toarta este ruptă sus pe linia arcuirii spre gâtul vasului, iar în partea de jos păstrează un fragment din peretele vasului, care are o grosime de 0,70 cm. Înălțimea torții este de 20 cm. Astfel de fragmente au apărut și în campania din 2004, S5, F2 carourile 18-19, S1, F1 carourile 1-38, provenind din același complex, necropola romană. Pieseile descoperite au fost deranjate de lama buldozerului probabil, întrucât s-au mai descoperit, împrăștiate în afara complexului funerar, în același carou, la adâncime de 0,80 m, un mic fragment ceramic, iar în Caseta 4, în caroul b, la cca. 1 m adâncime a apărut un alt fragment. cu excepția primului fragment, celelalte nu proveneau de la o amforă, pereții fiind subțiri și pasta de o altă consistență.

SII/2006

Dimensiuni: 10 x 2 m. Adâncimea medie de săpare 1,60 m, admax 1,70. m.

Localizare: zona sud-estică a platoului, pe platou, la 3,15 m SV de SI.

Orientare: aprox. ENE - VSV

Descriere: Pe profilele secțiunii s-au putut urmări urmele terasărilor, a nivelării straturilor de moluz, cu grosimi ce variază între 0,20 m și 0,36 m pe toată lungimea secțiunii, precum și a unui șanț, cu profilul în forma literei V, surprins spre partea SV a terasei, atât în profilul nordic cât și în cel sudic, ad. acestuia fiind de cca. 0,60 m., iar lățimea, la nivelul firului ierbii, de cca. 0,50 m. Sub stratul de moluz se poate observa o lentilă de loess, cu grosimea de cca. 0,23 m, dispusă peste un strat de pământ cenușiu gros de cca. 0,53 m. Sub acest strat a apărut stratul steril de lut galben, având același aspect cu lentila de loess, ceea ce ne facem să fim convinși că este vorba de nivelarea în fapt a pământului rezultat din săparea fundațiilor blocurilor din imediata apropiere și a resturilor rămase în urma șantierelor de construcție a acestora. În plus, se poate urmări și direcția în care a fost împins pământul, stratul de depuneri fiind mai gros spre partea N a terasei și mai subțire spre capătul S al terasei.

În carourile 3 și 4, la adâncime de cca. 1,40 m au apărut risipite ca și în S I, fragmente ceramice, în afara unui context. În caseta 1, în capătul N, la ad. de 0,50 m se observă, sub lentila de lut, un strat de pământ cafeniu.

SIII/2006

Dimensiuni: 10 x 2 m. Adâncimea medie de săpare 1,60 m, ad. 1,90.

Localizare: zona sud-estică a platoului, pe platou, la 7 m N de SI.

Orientare: aprox. VNV-ESE

Descriere: Pe profilele secțiunii s-au putut urmări, de asemenea, urmele terasărilor și a nivelării straturilor de moluz, groase de cca. 0,50 m. În caseta 2, la jumătatea distanței dintre profilul vestic și cel estic, a apărut un fragment ceramic, un fund de vas spart probabil în timpul distrugerii de către lama unui buldozer a complexelor funerare. În fapt, în profil se poate urmări un strat de pământ amestecat cu resturi de la construcțiile dezafectate înainte de începerea lucrărilor, gros de cca. 0,76 m, care suprapune un strat de moluz de cca. 0,25 m grosime, sub care începe stratul lut galben. La cca. 0,70 m. adâncime, în casetele 1 și 2 au apărut conturate ceea ce par a fi 3 morminte de incinerare. Urmele gropilor nu apar în profilul secțiunii, în cele trei straturi care se succed, pământ cu resturi de beton, moluz și lut, decât de la 0,70 m, ceea ce sugerează faptul că ele au fost deranjate, straturile de deasupra lor fiind îndepărtate, împreună cu materialul de inventar. Orientarea gropilor este NE-SV, unul din morminte intrând sub profilul nordic-estic, astfel că a fost necesară deschiderea unei suprafețe suplimentare cu dimensiunea de 1,30x1,00 m, întrucât la început, conturul părea să indice un mormânt de incinerare.

Necropola:

M1 ?, (S3/2006, c. 1, caroul B)

Mormânt de incinerare, probabil, integral distrus.

Adâncime: 0,70 m.

Dimensiunile: 0,54x1,80 m.

Forma gropii: rectangulară cu colțurile rotunjite. Din păcate a fost surprins doar fundul gropii, pe o grosime de cca. 0,15 m.

Orientare: N-S.

Inventar: mici fragmente ceramice și urme rezultate din ardere (cenușă și cărbune).

M2 ?, (S3/2006, c. 1, caroul D)

Mormânt de incinerare probabil, integral distrus.

Adâncime: 0,70 m.

Dimensiunile: 0,57x0,70 m.

Forma gropii: rectangulară cu colțurile rotunjite. Din păcate a fost surprins doar fundul gropii, gros de cca. 0,17 m.

Orientare: N-S.

Inventar: urme rezultate din ardere (cenușă și cărbune).

M 3 ?, (S3/2006, c. 2, caroul B)

Mormânt de incinerare, probabil, integral distrus.

Adâncime: 0,70 m.

Dimensiunile: 0,55x0,60 m.

Forma gropii: rectangulară cu colțurile rotunjite. Din păcate a fost surprins doar fundul gropii, gros de cca. 0,19 m.

Orientare: N-S.

Inventar: Fără inventar.

O suprafață suplimentară ne-a ajutat să stabilim limita necropolei.

Întrucât în SI/2006 și SII/2006 nu au fost identificate complexe funerare, ne permitem să considerăm suprafața, care a fost investigată prin acestea, ca fiind în afara rezervației arheologice, limita necropolei nedeășind distanța de cca. 250-300 m de cel mai vestic mormânt identificat în anul 2004.[Mihaela Denisia Liușnea]

Note

- 1. M. Brudiu, Săpăturile de salvare din castellum de pământ (sec. II-III e.n.), MCA 14, 1980, p. 314-320 ; Idem, Un castellum roman descoperit la Galați și semnificația lui, Danubius 10, 1981, p. 59-72.
2. S. Sanie, Civilizația romană la est de Carpați și romanitatea pe teritoriul Moldovei (sec. II î.e.n. - III e.n.), Editura Junimea, Iași, 1981, p. 75-127.
3. Au fost cartate 81 de morminte aparținând celei mai mari necropole romane din Sudul Moldovei, suprafața acestora fiind de aprox. 5 ha.
4. M. Brudiu, Galați, jud. Galați, Punct cartier Dunărea, CCA 2003, p. 128-129.
5. Idem, Galați, jud. Galați, Punct cartier Dunărea, CCA 2004, p. 125-126.
6. M. D. Liușnea, Considerații privind limes-ul roman în perioada Principatului, la Dunărea de Jos, Carpica 29, 2000, p. 78; Idem, Câteva considerații privind limes-ul dunărean în Nordul Dobrogei, Pontica 31, 1989, p. 217-225; Idem, Fortificații și unități militare romane la Dunărea de Jos în perioada cuprinsă între domniile lui dioclețian și cea a lui Justinian, Mousaios 6, 2001, p. 69.
7. L. Petculescu și colab., Galați, jud. Galați. Punct: cartier Dunărea, CCA 2005, p. 153-157.
8. L. Petculescu și colab. op.cit.

Informații suplimentare online

[Raportul 3660 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
